فاضل راهو هڪڙو هو

اڄ سنڌ کي وري هڪ فاضل جي ضرورت آهي

عبدالمجيد ملاح

انساني زندگي ۾ انسان کي انيڪ خواهشون هونديون آهن. جن مان ڪي خواهشون جلد پوريون ٿينديون آهن ته ڪي وري دير سان. ته ڪي وري اڌوريون رهجي وينديون آهن. اهڙي طرح سنڌ ۽ سنڌي ماڻهن جي به هڪ خواهش آهي ته سنڌ کي هڪ اهڙي اڏول اڳواڻ جي ضرورت آهي، جيئن سنڌ لاءِ ۽ سنڌ جي مظلوم ۽ محڪوم ماڻهن جي حقن لاءِ راهوڪي جو راڻو شهيد عوام محمد فاضل راهو جنهن سامراجي قوتن سان مهاڏو اٽڪايو ۽ ويڙهه وڙهيو ۽ وڙهندي وڙهندي شهادت ماڻي امر ٿي ويو جنهن کي سنڌ جو هر مظلوم هاري ناري پورهيت، شاگرد ڪيس ”فاضل راهو“ جي نالي سان ياد ڪري ٿو. دنيا چاهي ڇا به چوي، ليڪن فاضل راهو جي شخصيت هڪ عوام دوست، انسان دوست ۽ تاريخ ساز ڪردار جي حامل رهي آهي. زندگي انسان جي تمام ٿوري هوندي آهي. پر سندس تاريخ ۾ انهن ڪردارن کي سونهري اکرن ۾ لکيو ويندو آهي. جيڪڏهن اُهي ڪردار انسانيت وارا هوندا آهن ته انهن کي تاريخ پنهنجي ورقن ۾ ايندڙ نسلن لاءِ سبق آميز طور ڇڏيندي آهي. جيئن اهي پنهنجي ماضي جي تاريخ کي ياد ڪن. جنهن ۾ بهادري ۽ جرئتمندانه ڪردار هميشه انهن لاءِ مشعل راهه ثابت ٿي سگهن ٿا.

اهڙي طرح سان هڪ اهڙو ڪردار ”محمد فاضل راهو“ جو پڻ آهي، جنهن سنڌ جي ماڻهن ۾ پنهنجي حقن جي حاصلات لاءِ جدوجهد جو گس ڳولهي ڏنو. اهو گس، اها وات جنهن ۾ ڏک به سمايل آهن ته آئينده لاءِ سُک به پڌايل آهن. جدوجهد جو ٻيو نالو محنت ڪرڻ آهي. محنت جو ڦل ضرور ملندو آهي. جيڪو محنت ڪندو ان کي اُن جو ڦل به حاصل ٿيندو آهي. شهيد عوام محمد فاضل راهو جا هونئن ته سوين جدوجهد جا ڪردار آهن، جيڪي ٿورن مثل آهن جن کي سنڌ جو عوام لاهي ته نٿو سگهي، پر ڳائيندو ضرور. فاضل کي سنڌ، بلڪ هن ملڪ جو اهو پيڙهيل طبقو ۽ جمهوريت پسند سياستدان ضرور ياد ڪندو جنهن آمريت خلاف جدوجهد ڪئي هوندي.

محمد فاضل راهو ايم آر ڊي تحريڪ جو مک اڳواڻ ۽ ڪردار ٿي عوام اڳيان نروار ٿيو جنهن ضياء الحق جي ڪاري دور ۾ 1979ع ۾ هزارين هارين کي راهوڪي ۾ گڏ ڪيو. آمريت خلاف جدوجهد جو اعلان ڪيو ۽ هڪ وڏو جمود ٽوڙيو..... هزارين هارين جو راهوڪي ۾ گڏ ٿيڻ ۽ پنهنجي حقن خاطر ڪاري قانون سان بغاوت جو اعلان ڪرڻ ۽ انهن جي سرواڻي ڪرڻ ”فاضل راهو“ جي اُن بهادري سچائي ۽ عملي ڪردار کي ملڪي تاريخ ۾ وڏي اهميت حاصل ٿي ۽ آخرڪار انهيءَ پهرين ڏينهن راهوڪي کان پوءِ اها تحريڪ وڌي ويئي ۽ ”ايم آر ڊي“ تحريڪ جو رُخ اختيار ڪيو، جنهن ضياء الحق جي آمريت جو خاتمو آندو. جنهن تحريڪ ۾ سموريون ملڪي پارٽيون، جمهوري قوتون متحد ٿي هڪ پليٽ فارم تي گڏ ٿيون. ايم آر ڊي تحريڪ ذريعي جنهن ۾ شهيد عوام محمد فاضل راهو جو ڪردار هڪ سپه سالار جهڙو هو. هو ويڙهه وڙهيو ۽ ڪامياب ٿيو. سنڌ جي راهوڪي کان آمريت خلاف فاضل جي پڙاڏي ايم آر ڊي تحريڪ کي منظم ڪري ڇڏيو. جڏهن ايم آر ڊي تحريڪ ۾ بينظير ڀٽو ولي خان، نوابزاده نصر الله خان سميت ٻيا سمورا ليڊر گرفتار ٿي چڪا هئا. انهيءَ دوران ايم آر ڊي تحريڪ کي منظم ڪرڻ ۾ سچو ڪردار ادا ڪرڻ لاءِ واڳ اهڙي ئي اڳواڻ جي سِر تي اچي ڪڙڪي. فاضل راهو به جيل ۾ هليو ويو ته پوءِ ايم آر ڊي جي ڪنوينئرشپ فاضل راهو جي پارٽي عوامي تحريڪ کي حاصل ٿي. اُن وقت سينيئر اڳواڻ ايم آر ڊي جو حسين بخش ناريجو کي ڪيو ويو. بدين ۾ ايم آر ڊي جو وڏو جلسو ٿيو اسٽيشن گرائونڊ تي. سڀني پارٽين جا اڳواڻ ۽ سنڌن ڪارڪن گرفتارين لاءِ پيش ٿيندا رهيا. پر بدين ۾ ايم آر ڊي کي باقاعده هڪ منظم نموني سان هلايو ويو. آخرڪار ڪامياب جدوجهد کان پوءِ جڏهن محمد فاضل راهو جيل مان آزاد ٿي بدين ۾ پهتو ته اسٽيشن گرائونڊ تي هڪ وڏو جلسو ٿيو جنهن ۾ فاضل راهو خاص مهمان هو. ڪيس هڪ ڏکهي جلوس جي شڪل ۾ بدين ۽ پوءِ ڳوٺ راهوڪي آندو ويو. هن جلوس ۾ هزارين ماڻهن شرڪت ڪئي. اهو موقعو هڪ تاريخ جو اهم حصو بڻجي چڪو آهي. حقيقت ۾ اُن ڏينهن بدين پريس ڪلب جي صحافين جي رات جي ماني راهوڪي ۾ رکي ويئي هئي. اُن دعوت ۾ فاضل راهو سان گڏ به مهمان پير سعيد جان سرهندي ۽ ان جي فرزند پير خالد جان به موجود هئا. ڏاڍي سٺي ڪچهري ٿي. فاضل راهو انتهائي سادي طبيعت رکندڙ سدائين مُرڪي ملندڙ ۽ خوش مزاج انسان نظر آيو. واقعي هو عوامي ليڊر ۽ غريبن جو همدرد، انسان دوست شخصيت جو مالڪ ڏٺو ويو. فاضل راهو سان بدين ۾ سياسي گڏجاڻين ۾ ورڪرن جي اجلاسن ۾ هن کي ويجهو ٿي ڏٺوسين. واقعي اُن ۾ ڪي اُهي سڀ گڻ موجود هئا، جيڪي هڪ سٺي سياستدان ۾ ٿيندا آهن. فاضل راهو سنڌ جو حقيقي ليڊر هو. انهيءَ ڳالهه کان ڪوبه سندس سياسي مخالف به انڪار نه ڪندو. فاضل هڪ اصول پسند سياستدان هو. اُن ۾ ڪنهن به قسم جو وڏائي نه آهي. بلڪ فاضل راهو حق سچ جو پيغام ڏيڻ وارو عظيم انسان هو. اڄ به فاضل کي انهيءَ چاهتن ۽ محبتن سان هرڪو ماڻهو ياد ڪري ٿو.